25/07/2019

Μεγάλο ιερό συγκρότημα της Ελληνιστικής περιόδου αποκαλύπτεται στην Κύπρο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Μεγάλο ιερό συγκρότημα της Ελληνιστικής περιόδου αποκαλύπτεται στην Κύπρο στη θέση Παχύαμμος του Δήμου Γεροσκήπου.

Την ολοκλήρωση της ανασκαφικής περιόδου 2019 στη θέση Παχύαμμος του Δήμου Γεροσκήπου ανακοίνωσε το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου. Στην εν λόγω θέση διεξάγεται ανασκαφική διερεύνηση από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, υπό τη διεύθυνση του αρχαιολογικού λειτουργού δρος Ευστάθιου Ράπτου, στο πλαίσιο οικοδομικού προγράμματος για την ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας.

Η έρευνα στο χώρο έχει αρχίσει από το 2015, με μικρές δοκιμαστικές τομές αρχικά και με εντατικοποίηση των ερευνών το τελευταίο διάστημα. Με την ολοκλήρωση της τελευταίας αυτής φάσης των ερευνών (τέλη Ιουνίου), έχει πλέον διαφανεί, με σχετική βεβαιότητα, ότι τα κατάλοιπα που έχουν εντοπιστεί αποτελούν τα θεμέλια ενός μεγάλου ιερού συγκροτήματος της Ελληνιστικής περιόδου, το οποίο δυστυχώς έτυχε συστηματικής αποξήλωσης στο παρελθόν (κρηπίδα-ανωδομή).

Από τις κατόψεις των κτηρίων, όπως αυτές διαγράφονται από τη μέχρι σήμερα έρευνα, εξάγεται το συμπέρασμα ότι το ιερό περιλαμβάνει έναν ναό ελληνικού τύπου, «περίστυλο εν παραστάσι», με περίβολο, ο οποίος καταλαμβάνει τη νοτιοανατολική πλευρά του συγκροτήματος. Στη βορειοανατολική πλευρά του ναού διαμορφώνεται μεγάλο αίθριο, πιθανότατα περίστυλο με σειρές δωματίων στις πλευρές του (εκ των οποίων έχει ανασκαφεί πλήρως η ανατολική, και τμήματα της βόρειας και της δυτικής), όπου η έρευνα θα συνεχίσει.

Στη βορειοδυτική γωνία του αιθρίου αποκαλύφθηκε συμπαγές λίθινο θεμέλιο κατασκευής, σχεδόν τετράγωνης κάτοψης, το οποίο κατά πάσα πιθανότητα ανήκει σε δεξαμενή, αφού σε αυτήν καταλήγει ένα αποσπασματικά σωζόμενο υδραγωγείο (μακρύς τοίχος με κατάλοιπα λίθινων και πήλινων αγωγών). Το υδραγωγείο διατρέχει το τεμάχιο από βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά και έχει αποκαλυφθεί στο μεγαλύτερό του τμήμα. Σε σημείο της διαδρομής του, στα βόρεια του ιερού, διαμορφώνεται δεύτερο λίθινο συμπαγές θεμέλιο δεξαμενής. Πάνω στο λίθινο υπόστρωμά της σώζεται μέρος του υδραυλικού κονιάματος που κάλυπτε τον πυθμένα της δεξαμενής. Από το σημείο αυτό διέρχονται πήλινοι αγωγοί, που έχουν εντοπιστεί στις δύο στενές πλευρές της δεξαμενής. Οι αγωγοί προεκτείνονται κατά μήκος της διαδρομής του υδραγωγείου.

Αν και είναι πολύ πρόωρο να δοθεί ερμηνεία των ευρημάτων, η αρχιτεκτονική διάταξη και η τυπολογία της κάτοψης των οικοδομημάτων του συγκροτήματος παραπέμπει σε οργανωμένο ιερό ελληνικού τύπου, το οποίο ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια της Πτολεμαϊκής περιόδου, πιθανότατα σε θέση προϋπάρχοντος ιερού, για το οποίο έχουν εντοπιστεί κάποιες ενδείξεις. Οι υδραυλικές εγκαταστάσεις που ανακαλύπτονται υποδεικνύουν αυξημένη ανάγκη και χρήση μεγάλων ποσοτήτων νερού, γεγονός που επιτρέπει να υποθέσουμε την ύπαρξη άλσους και κήπων, σε σχέση με τις λατρείες στο χώρο, όπως συνηθιζόταν κατά την αρχαιότητα.

Οι απόψεις που παρατίθενται πιο πάνω είναι προκαταρκτικές και μόνο η συνέχεια των ερευνών και η μελέτη των ευρημάτων θα επιτρέψουν την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων για το σημαντικό αυτό αρχαιολογικό σύνολο.

Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου: «Σε πρόσφατη διαβούλευση με τον Μακαριότατο υπήρξε συμφωνία όπως ο αρχαιολογικός χώρος διαφυλαχθεί ως ενότητα, μαζί με το φυσικό του περιβάλλον και τη ζώνη προστασίας της παραλίας, σε απόσταση ασφαλείας από την ανάπτυξη και μέσα σε ζώνη πρασίνου, ή αίθριο χώρο. Επίσης, το Τμήμα Αρχαιοτήτων προτίθεται να συμπληρώσει την ανασκαφική έρευνα και την πλήρη αποκάλυψη των αρχαιολογικών καταλοίπων.

»Έχει επίσης αποφασιστεί ότι τα οποιαδήποτε σχέδια, χωροταξικά, αρχιτεκτονικά και στατικά (ισογείων και υπογείων) εκπονηθούν, θα πρέπει να γίνουν σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και να είναι προσαρμοσμένα με τα νέα ευρήματα ώστε να εγγυώνται τη διατήρηση της ενότητας του αρχαιολογικού χώρου και την εναρμονισμένη συνύπαρξή του με την ανάπτυξη. Ο αρχαιολογικός χώρος θα πρέπει να είναι προσβάσιμος για επίσκεψη από το κοινό και θα πρέπει να διασφαλιστεί καθεστώς προστασίας, που θα αποκλείει οποιοδήποτε ενδεχόμενο επέκτασης/προσθήκης οικοδομών εντός αυτού στο μέλλον» καταλήγει η ανακοίνωση.

πηγή:https://www.archaiologia.gr